

Warszawa, dnia 19 kwietnia 2012 r.

MINISTER ŚRODOWISKA

DLPpn-4104-4/15525/12/ZK

SKRETARIAT
Biura Prac Senackich
Wpłynęło dn. 20.04.12
nr. 3334 podpis. KPięc

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu RP

Nawiązując do otrzymanego przy piśmie z dnia 19 marca 2012 r. znak BPS/043-249/12 oświadczenia senatora Władysława Oryła, złożone podczas 7. posiedzenia Senatu RP w dniu 14 marca 2012 r. w sprawie proponowanej zmiany zapisu art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, przedstawiam następującą odpowiedź.

Obywatelski projekt ustawy o zmianie ustawy o ochronie przyrody przewiduje zmiany w art. 10 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody poprzez zastąpienie dotychczasowego wymogu uzgodnienia projektów utworzenia parku narodowego, zmiany jego granic lub likwidacji koniecznością uzyskania opinii właściwych miejscowo organów uchwałodawczych jednostek samorządu terytorialnego, Państwowej Rady Ochrony Przyrody oraz zainteresowanych organizacji pozarządowych. Jednocześnie niezłożenie opinii, o której mowa powyżej w terminie 30 dni będzie równoznaczne z brakiem uwag odnośnie planowanych działań.

Doświadczenia zebrane w trakcie prowadzonych negocjacji dotyczących powiększenia Białowieskiego Parku Narodowego oraz podjęte próby utworzenia nowych parków narodowych wskazują, że zastąpienie wymogu uzgodnienia projektów utworzenia parku narodowego, zmiany jego granic lub likwidacji koniecznością uzyskania opinii właściwych miejscowo organów uchwałodawczych jednostek samorządu terytorialnego jest zasadne. Konieczność uzyskania wiążącego, pozytywnego stanowiska rad gmin, powiatów oraz sejmików wojewódzkich skutecznie uniemożliwia zwiększenie stopnia ochrony najcenniejszych walorów przyrodniczych kraju. Nie jest także możliwa realizacja założeń przyjętych w dokumentach strategicznych, jak np. zadań dotyczących utworzenia nowych i powiększenia istniejących parków narodowych, które zostały zawarte w „Krajowej strategii ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej oraz Programie działań na lata 2007 – 2013”, przyjętej do realizacji uchwałą nr 270/2007 Rady Ministrów z dnia 16 października 2007 r.

Aktualnie w Polsce utworzono 23 parki narodowe, które zajmują ok. 1 % powierzchni kraju, a ostatnim jest Park Narodowy „Ujście Warty”, utworzony w dniu 1 lipca 2001 roku.

W wymienionym powyżej dokumencie, przyjętym do realizacji uchwałą Rady Ministrów z dnia 16 października 2007 r., w celu zachowania i wzbogacenia istniejących oraz odtworzenia utraconych elementów różnorodności biologicznej, jak również rozwinięcia i umocnienia krajowego systemu obszarów chronionych, jako zadania priorytetowe wskazano utworzenie Turnickiego Parku

Narodowego, Mazurskiego Parku Narodowego, Jurajskiego Parku Narodowego, a ponadto powiększenie Białowieskiego Parku Narodowego oraz Karkonoskiego Parku Narodowego. Zgodnie z powyższym dokumentem realizacja tych działań przyczyni się do poprawy skuteczności ochrony in situ różnorodności biologicznej i jej zrównoważonego użytkowania.

Aktualnie omawiany obywatelski projekt ustawy nie narusza samorządom i prywatnym właścicielom możliwości decydowania o należących do nich nieruchomościach. Prawo to, zagwarantowane w art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, nie zostało objęte propozycją jakichkolwiek zmian. Przepis ten stanowi, że utworzenie lub powiększenie obszaru parku narodowego lub rezerwatu przyrody obejmujące obszary, które stanowią nieruchomości niebędące własnością Skarbu Państwa, następuje za zgodą właściciela, a w razie braku jego zgody – w trybie wywłaszczenia określonym w ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami. Tym samym samorzady zachowują pełne prawo do decydowania o nieruchomościach będących ich własnością. Do wyjątków należy możliwość dokonania wywłaszczenia, należy jednak zauważyć, że jest ono możliwe wyłącznie w ściśle określonych przypadkach (m.in. ze względu na istnienie celu publicznego) oraz za słusznym odszkodowaniem. Działanie takie jest w pełni zgodne z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej.

W procesie tworzenia parków narodowych niezwykle ważna jest współpraca jednostek samorządu terytorialnego z administracją rządową. Decyzje o utworzeniu lub powiększeniu parku narodowego muszą uwzględniać zarówno potrzeby ochrony przyrody, jak i potrzeby lokalnych społeczności. Tym samym mieszkańcy powinni mieć wpływ na decyzje ich dotyczące. W przypadku utworzenia parku narodowego lub zmiany jego granic w odniesieniu do nieruchomości będących własnością Skarbu Państwa, organy uchwałodawcze jednostek samorządu terytorialnego zachowują możliwość wyrażenia swojego stanowiska poprzez zaopiniowanie odpowiedniego projektu aktu prawnego. Taka forma umożliwi skuteczny dialog pomiędzy organami, bowiem opinia będzie musiała zawierać merytoryczne uzasadnienie ewentualnych zmian dotyczących utworzenia, zmiany granic lub likwidacji parku narodowego. Dzięki temu możliwy będzie dialog prowadzący do wypracowania konsensusu pomiędzy potrzebami ochrony przyrody, a potrzebami społeczności zamieszkujących teren, gdzie przewiduje się utworzenie, zmianę granic lub likwidację parku narodowego.

Podsumowując stwierdzam, że zaproponowana zmiana art. 10 ust. 2 obywatelskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o ochronie przyrody nie narusza Konstytucji RP.

Nawiązując do wyrażonych opinii i sugestii samorządów lokalnych w sprawie projektu utworzenia Turnickiego Parku Narodowego, uznaję troskę organów samorządowych o zrównoważony rozwój regionu. Wyrażam jednak pogląd, że w związku z utworzeniem parku narodowego oprócz wprowadzonych ograniczeń, powstają także wymierne korzyści dla społeczności lokalnej, które są związane z rozwojem atrakcyjności tych terenów oraz istotnym rozwojem zrównoważonej turystyki.

Nie przesądzając o rezultatach aktualnie prowadzonej dyskusji w sprawie propozycji zmiany ustawy o ochronie przyrody, doceniamy także troskę o środowisko przyrodnicze wyrażone w inicjatywie obywatelskiej, która w dłuższym horyzoncie czasowym będzie stanowiła duży potencjał i będzie pozytywnie wpływała na kierunki rozwoju społeczno – ekonomicznego, zachowując jednocześnie zobowiązanie zrównoważonego rozwoju Kraju.

Do wiadomości:
Departament Spraw Parlamentarnych w KPRM

Stanisław Gawłowski
Zap. Ministra
Zastępcą Stanu
Stanisław Gawłowski